

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

جغرافیا

سال سوم دوره راهنمایی تحصیلی

مرحله دوم تعلیمات عمومی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی
نام کتاب: جغرافیا سوم راهنمایی - ۱۳۷

مؤلفان: دکتر سیاوش شایان، دکتر مهدی چوبینه، دکتر شوکت مقیمی، منصور ملک عباسی و کورش امیری‌نیا
ویراستار: واحد ویرایش دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی
آماده‌سازی و نظارت بر جاب و توزع: اداره کل نظارت بر نشر و توزيع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۰۹۲۶۶، ۸۸۸۳۱۱۶۱ ، دورنگار: ۰۸۸۳، ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

نقاش: محمدحسن معماری

رسام: هدیه بندار

صفحه‌آرا: شهرزاد قبری

طراح جلد: علیرضا رضانی کر

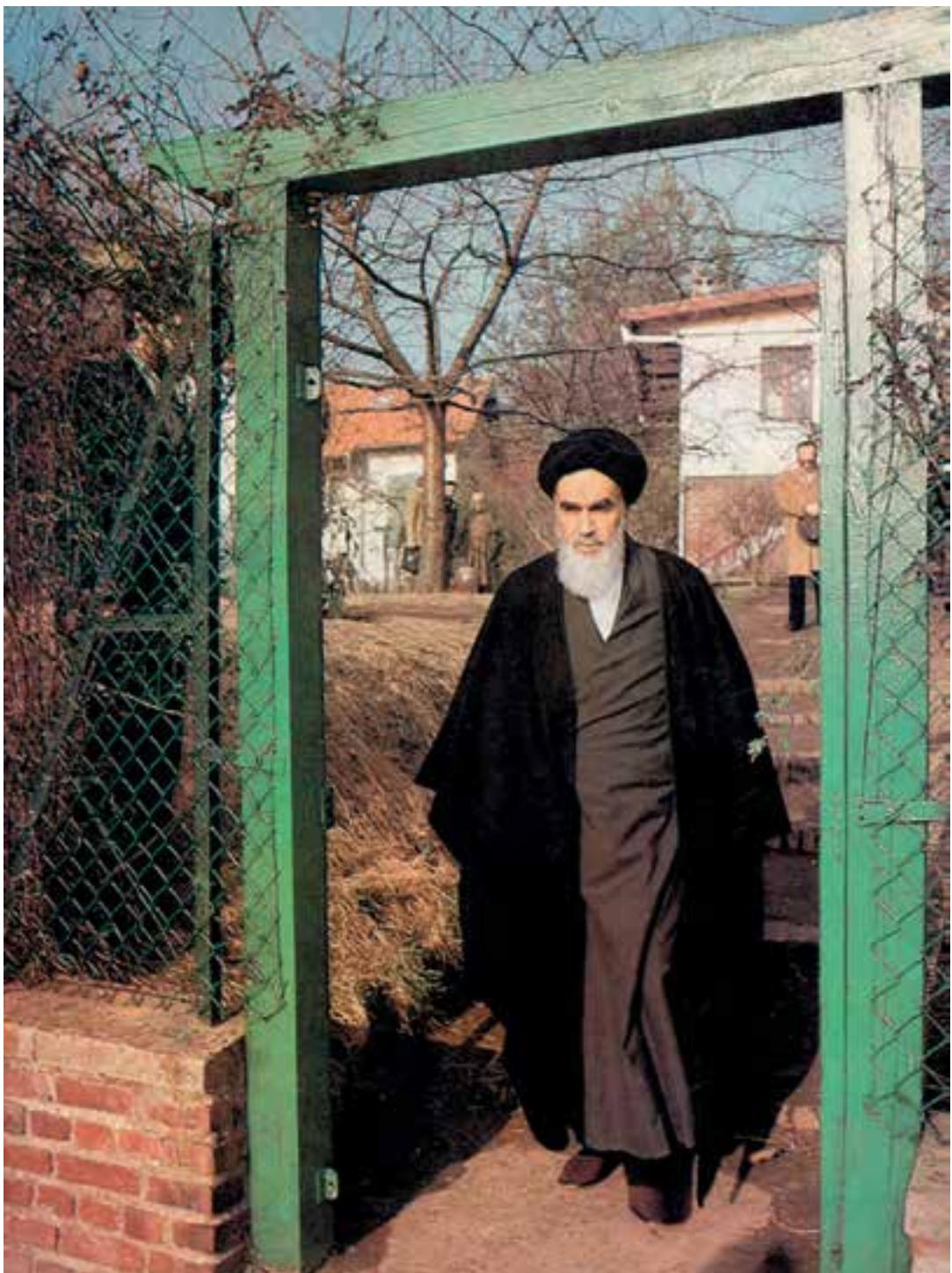
ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخن)
تلفن: ۰۹۱۶۱، ۴۴۹۸۵۱۶۱ ، دورنگار: ۰۹۹۸۵۱۶۰ ، صندوق پستی: ۱۳۹

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ چهاردهم ۱۳۹۲

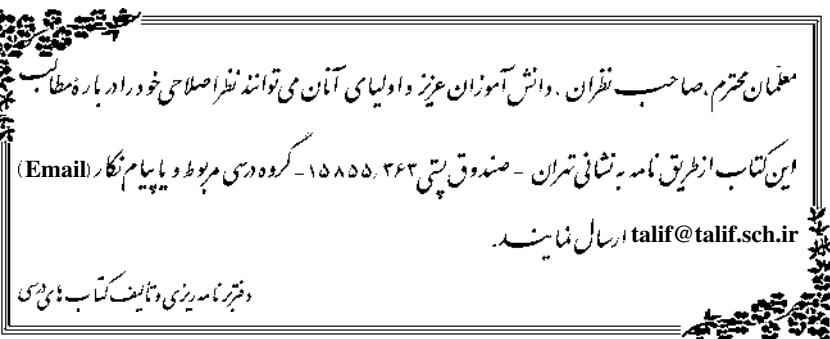
حق چاپ محفوظ است.

شابک X-۰۵-۰۶۸۰-۹۶۴ ISBN 964-05-0680-X

امیدوارم این نونهالان، استقلال فرهنگی، سیاسی و نظامی فردای
ما را تأمین کنند و ما را از شرّ ابرقدرت‌ها نجات دهند و پایه‌گذاران
جهان سوم راستین، گردند.

امام خمینی (قدس سرہ الشّریف)

دانش آموزان عزیز!

در کتاب جغرافیای سال اوّل راهنمایی، شما با برخی از ویژگی‌های جغرافیایی کشورمان آشنا شدید. در کتاب سال دوم نیز درباره قاره‌های جهان و ویژگی‌های طبیعی و انسانی آن‌ها مطالعی آموختید.

همان‌طورکه می‌دانید، علم جغرافیا هم به تشریح ویژگی‌های نواحی جغرافیایی می‌پردازد (مثلًاً ایران و قاره‌ها) و هم قوانین مهم حاکم بر پدیده‌های جغرافیایی و پراکندگی آن‌ها را در سراسر کره زمین موربد بحث قرار می‌دهد؛ مثلًاً در یک کتاب جغرافیای طبیعی ضمن این‌که از چگونگی فرسایش کوه‌ها سخن بهمیان می‌آید، مثال‌هایی از این فرسایش در کوه‌های ایران و دیگر نواحی جهان نیز ارائه می‌شود.

در درس جغرافیا وسایلی مانند نقشه، کره جغرافیایی، نمودار، جدول و تصویر که ابزارهای مطالعه در این علم هستند، معرفی می‌شوند تا شما با کاربرد آن‌ها آشنا شوید و بتوانید در مطالعات خوبیش از آن‌ها بهره بگیرید و درس جغرافیا را آسان‌تر و عمیق‌تر بیاموزید. امیدواریم مطالعه قوانین طبیعی و انسانی حاکم بر علم جغرافیا برای شما آموزنده و لذت‌بخش باشد.

برای یادگیری بهتر مباحث مطرح شده در این کتاب و درک بهتر آن‌ها، مثل کتاب‌های گذشته، فعالیت‌ها و تمرین‌هایی برای شما طراحی شده است. امیدواریم با انجام دادن این فعالیت‌ها و حل کردن تمرین‌ها مطالعه را بهتر بیاموزید و به محیط پیرامون خود نیز توجه کنید تا نقش و تأثیر متقابل قوانین و پدیده‌های جغرافیایی را بر محیط زندگی خود در بینایید.

امید است شما دانش آموزان عزیز از کتاب‌های جغرافیای دوره راهنمایی که به شیوهٔ فعال تألیف شده‌اند، استقبال کنید. ما پذیرای نظریات و پیشنهادهای شما دوستان عزیز هستیم.

سایت گروه جغرافیا <http://Geography-dept.talif.sch.ir>

با امید موفقیت برای شما
گروه جغرافیایی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی

جغرافیا

درس اول

برای آموختن جغرافیا از چه وسایلی استفاده می‌کنیم؟

درس دوم

چگونه از نقشه استفاده کنیم؟

درس سوم

آیا وسایل دیگری برای آموختن جغرافیا وجود دارد؟